

De rekenkamer als hulp troep voor Statenleden

**"Dankzij het werk
van de rekenkamer
kunt u als
Provinciale Staten
samen leren van het
verleden en
verbeteringen
doorvoeren."**

Wat is de rekenkamer?

Elke provincie is verplicht om een rekenkamer te hebben. Er zijn 5 provinciale rekenkamers; 4 voor meerdere provincies samen en 1 voor de provincie Zeeland.

Als Provinciale Staten kunt u de rekenkamer inzetten om uw Statenwerk te versterken en uw kaderstellende en controlerende rol te vervullen. Rekenkamers onderzoeken de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur. Dit kan vooraf (ex ante) of achteraf (ex post). Ze controleren wat de provincie de afgelopen jaren heeft gedaan en of dat goed is gegaan of niet.

De regionale rekenkamers

Randstedelijke Rekenkamer

Flevoland,
Noord-Holland,
Utrecht, Zuid-Holland

Rekenkamer Zeeland

Zuidelijke Rekenkamer

Noord-Brabant, Limburg

Noordelijke Rekenkamer

Groningen,
Fryslân, Drenthe

Rekenkamer Oost-Nederland

Overijssel, Gelderland

Belangrijke feiten:

- Het is belangrijk om een actieve rekenkamer te hebben en daarvoor voldoende budget beschikbaar te stellen.
- Rekenkamers zijn onafhankelijk. Ze doen objectief onderzoek en adviseren de provincie en samenleving daar in brede zin over. Hierdoor kunnen ze ook onderzoek doen naar onderwerpen die politiek gevoelig liggen.
- De onderzoeksrapporten van de rekenkamers zijn openbaar. Hiermee legt de rekenkamer publieke verantwoording af; ook belangrijk voor inwoners.
- Dankzij het werk van de rekenkamer kunt u als Provinciale Staten samen leren van het verleden en verbeteringen doorvoeren.
- Gedeputeerde Staten moeten jaarlijks aan Provinciale Staten laten weten wat er met de aanbevelingen van de rekenkamer is gedaan.
- De rekenkamer mag alle documenten van het provinciebestuur onderzoeken en het bestuur moet daarvoor alle inlichtingen verstrekken die de rekenkamer voor haar taak nodig acht.
- Rekenkamers hebben uitgebreide onderzoeksbevoegdheden naar samenwerkingsverbanden van het provinciaal bestuur.

Taken van de rekenkamer

De meeste rekenkamers stellen jaarlijks een onderzoeksprogramma vast. Dit stemmen zij af met Provinciale Staten. Ze gaan bijvoorbeeld jaarlijks langs de Statenfracties.

De rekenkamer beslist vervolgens zelf welke onderzoeken zij precies uitvoert. Deze onderzoeken worden uiteindelijk behandeld in de Provinciale Statenvergadering.

Rekenkamers doen zowel provincievergelijkend als provinciespecifiek onderzoek. Het is aan Provinciale Staten zelf om te bepalen wat er gebeurt met de uitkomsten van het onderzoek.

Rekenen op de accountant

Bekijk ook de handreiking Rekenen op de accountant op het [Leerplatformstatenleden.nl](https://leerplatformstatenleden.nl).

Hierin leest u hoe u de accountant als hulproep kunt inzetten voor uw Statenwerk.

De rekenkamer in de wet

De taken en bevoegdheden van de (gemeenschappelijke) rekenkamer staan in de Provinciewet. Daarnaast leggen provincies de nadere invulling vast in een verordening. Bijvoorbeeld het budget en het aantal leden.

Versterking decentrale rekenkamers

Sinds 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers (Wvdr) van kracht. Daarin staat onder meer dat provincies en gemeenten voortaan verplicht zijn een rekenkamer in te stellen. Ook zijn enkele onderzoeksbevoegdheden van de rekenkamers uitgebreid, bijvoorbeeld op het gebied van inkoop en contracten, subsidies en leningen. Ook moeten rekenkamers voortaan hoor-en wederhoor toepassen bij de door hen onderzochte instellingen. En moet het college jaarlijks laten weten wat er met de aanbevelingen van de rekenkamer is gedaan. Daarnaast moet GS in de jaarrekening zelf verantwoording afleggen over de financiële rechtmatigheid.

Tips voor een goede samenwerking

- Heb regelmatig (informeel) contact.
- Zorg voor wederzijds vertrouwen, zoals tussen werknemer en werkgever.
- Heb aandacht voor de cultuur van de samenwerking tussen Staten en rekenkamer.
- Kom periodiek samen met bijvoorbeeld Staten, fractievoorzitters of fracties.
- Bepaal de gespreksonderwerpen, bijvoorbeeld: onderzoeksprogrammering, bruikbaarheid van de onderzoeken, tevredenheid van de Staten, cultuur van de rekenkamer.

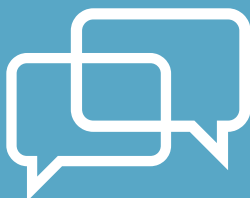
Wanneer kan ik de rekenkamer inzetten?

Als Statenlid besteedt u gemiddeld 22 uur per week aan uw Statenwerk. U bent dus druk en u kunt de rekenkamer inzetten om gedegen onderzoek te doen.

Onderzoek

U kunt de rekenkamer vragen om een bepaald onderzoek uit te voeren. Dit kunnen ze weigeren, maar daar moeten ze wel goede argumenten voor hebben.

Klankbordgroep

Het is verstandig om als Provinciale Staten regelmatig contact met de rekenkamer te hebben. U kunt ook een klankbordgroep instellen om de relatie tussen Staten en rekenkamer te waarborgen.

Budget vaststellen

Als Provinciale Staten stelt u het budget van de rekenkamer vast. Denk hierbij aan de onderzoeks-, salaris- en ondersteuningskosten.

Onderzoeksthema's

Welke thema's kan de rekenkamer onderzoeken?

Hier ziet u een aantal voorbeelden die de 5 rekenkamers in de afgelopen tijd hebben onderzocht.

De procedure rond de aanbesteding van de ov-consessie.

Randstedelijke Rekenkamer

De Coronarekening, gegevens over de financiële maatregelen die de provincie heeft genomen om de gevolgen van corona op te vangen.

Rekenkamer Oost-Nederland

Het woonbeleid met het oog op de invoering van de Omgevingswet.

Rekenkamer Zeeland

De verdeling van kosten en baten rondom wind- en zonneparken.

Noordelijke Rekenkamer

Het gevoerde beleid rondom Natura 2000-gebieden.

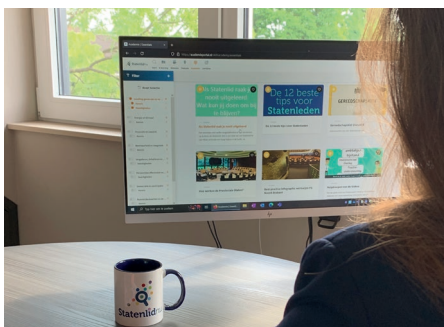
Zuidelijke Rekenkamer

Tips en tools

Leerplatform Statenleden

In de e-learning/leerlijn [rollen en instrumenten provincie](#) op het Leerplatform Statenleden vindt u meer informatie over de rekenkamer (zowel bij het onderdeel 'instrumenten' als bij het onderdeel 'hulptroepen').

Inspiratie

In de [handreiking Good practice in de praktijk \(NVR\)](#) vindt u een aantal inspirerende praktijkvoorbeelden van rekenkamerwerk.

Op de website van de [Nederlandse vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies](#) en de [dossierpagina Sterke Staten](#) op de website van Statenlidnu vindt u nog meer informatie.

Bekijk de animatie ['rekenkamerwerk: provincies'](#) van de NVR.

Rekenkamerkompas

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVR) heeft een [Rekenkamerkompas](#) gemaakt. Die is openbaar toegankelijk via de website. Dit Kompas is bedoeld om leden van rekenkamers te ondersteunen bij het sturen op eigen professionaliteit. U vindt er allerlei tips en goede voorbeelden.

Vereniging **Statenlidnu**
Herengracht 23
2511 EG Den Haag
www.statenlidnu.nl
info@statenlidnu.nl

Volg ons via:

#statenlidnu